

Výroční zpráva Centra ekologické výchovy VIANA 2018/2019

Centrum ekologické výchovy Viana v Litvínově zahájilo svou činnost v září roku 1997. Bylo podporováno a založeno z prostředků grantu vlády provincie Jižní Holandsko. V současné době je součástí Scholy Humanitas a jeho činnost je podporovaná městským úřadem v Litvínově. V roce 2018 si ekologické centrum připomíná 21 let své existence.

Ve školním roce 2018/2019 byla činnost ekologického centra zajišťována celkem dvěma zaměstnanci. Hlavní náplní činnosti byla realizace programové nabídky ekologického centra pro školní rok 2018/19, realizace projektů EVVO, soutěžních aktivit a řešení a spolupráce v rámci projektů realizovaných Scholou Humanitas.

Personální obsazení Centra ekologické výchovy VIANA ve šk.roce 2018/2019

- Ing. Michal Tarant – vedoucí CEV VIANA
- Ing. Lukáš Plotnárek - lektor

Posláním centra je umocňovat kladný osobní vztah dětí a veřejnosti k životnímu prostředí prostřednictvím pozitivních prožitků a kontaktu s přírodou, aktivním objevováním environmentálních souvislostí, rozvíjet povědomí a následně i odpovědnost za své okolí a tím přispět ke kvalitnějším vztahům a životu nás všech.

Dlouhodobým cílem centra je podporovat a rozvíjet činnosti vyplývající z Krajského plánu EVVO, především přispět k výchově nové environmentálně uvědomělé a citlivé generace a to nejen mládeže, ale šířit osvětu a snažit se aktivizovat také dospěláckou veřejnost. Cílem centra pak je zejména koordinovat akce ekologické výchovy, vzdělávání a

osvěty (EVVO) ve školských zařízeních na území SZ Čech, další vzdělávání pedagogů v oblasti ekologické výchovy a zapojení široké veřejnosti do těchto aktivit.

VIANA je také kontaktním místem v rámci nově vzniklé "Třinárodní sítě ekologické výchovy" pro Severní Čechy. Partnerským centrem v Sasku je NUN Pobershau.

Centrum ekologické výchovy VIANA je garantem účasti žáků Scholy Humanitas v celosvětovém programu GLOBE, v jehož rámci provádějí žáci a studenti po celém světě pozorování a měření v oblastech meteorologie, hydrologie, biometrie, fenologie a pedologie.

V závěru roku 2018 se ekologickému centru VIANA podařilo projít opakovaným auditem a získat tak znovu certifikát poskytovatele environmentálního vzdělávání. Nyní již na období 4 let. Cílem certifikace je podpořit organizace působící v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice v růstu kvality jejich nabídky a služeb.

Kritéria certifikace, která bylo potřeba splnit a prokázat, pojmenovávají principy a předpoklady pro realizaci vysoce kvalitního EVVO a fungují jako vodítko pro rozvoj organizací a jejich činnosti. Organizací, které splňují stanovená kritéria a získaly certifikát svědčící o vysoké úrovni kvality jejich činnosti, je v ČR celkem šestnáct. **CEV VIANA je nyní jediným ekologickým centrem v Ústeckém kraji, které je držitelem certifikátu.** Certifikát je udělován certifikační radou na základě posouzení dokumentů a celodenní návštěvy organizace dvojicí auditorů.

**SYSTEM CERTIFIKACE
POSKYTOVATELŮ ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY**

*Síť středisek ekologické výchovy Pavučina, z. s.
jako administrátor systému potvrzuje, že*

**Centrum ekologické výchovy VIANA
při Schole Humanitas**

**Splňuje předpoklady pro poskytování
kvalitních služeb v oblasti environmentální výchovy.**

*Prostřednictvím auditu v organizaci uskutečněném dne 23. 11. 2018
bylo prokázáno splnění požadavků systému certifikace.*

Tento certifikát platí do: 6. 2. 2023
Číslo certifikátu: 2019/03
Držitel certifikátu: Centrum ekologické výchovy VIANA působící při Střední odborné škole pro ochranu a obnovu životního prostředí – Schola Humanitas, Litvínov, Ukejzinská 379 (IČ: 00832375),

Po dobu platnosti certifikátu může jeho nositel užívat označení Certifikovaný poskytovatel environmentální výchovy a standardizovanou značku.

www.certifikace-sev.cz

Rámcová nabídka realizované činnosti CEV VIANA ve školním roce 2018/2019

Soutěže a soutěžní projekty CEV Viana ve školním roce 2018/2019

ŽÁKOVSKÁ KORESPONDENČNÍ SOUTĚŽ „ŽIVOT KOLEM NÁS 2019“

leden 2019 – květen 2019

V lednu odstartoval 12. ročník vědomostní, korespondenční, soutěže pro žáky 2. – 5. tříd s názvem Život kolem nás. V rámci soutěže byly po dobu tří měsíců vyhlášovány soutěžní úkoly zaměřené na znalosti z oboru ochrany

přírody a životního prostředí, lesa a lesních ekosystémů, vody nebo například odpadového hospodářství. **Do soutěže se přihlásilo 613 dětí ze 31 tříd z pěti měst regionu Ústeckého kraje. Žáci prvního stupně z Krupky, Loun, Janova, Mostu, Braňan, Strupčic, z Meziboří a Teplic** tak prostřednictvím zajímavých úkolů, křížovek nebo doplňovaček, skrytých hádanek, spojovaček a vědomostních úkolů nebo testů spojených s vyhledáváním informací a spolupráce v malých týmech, letos pojatých jako „návštěva mimozemšťanů na naší planetě Zemi, měli možnost vyhrát některou z atraktivních cen.

SOUTĚŽ „ŽIVOT U VODY 2019“

leden 2019 – duben 2019

Výtvarná soutěž „Život u vody“ byla zaměřena na mateřské školy a první ročníky škol základních. Tématem a motivem letošního ročníku byla voda a pestrý život okolo. Fantazie a tvořivost dětí

nebyla omezena. V soutěži byly vyhlášeny 2 kategorie a účastníci si tak mohli vybrat, zda zašlou práce tzv. „dvourozměrné“ – např. kresba, malba, grafika nebo různé kombinované techniky, či práce tzv. „trojrozměrné“ – např. práce a výtvary z moduritu, sádry, dřeva či kůže nebo větší rozměrnější díla.

Kategorie dvourozměrných obrázků:

Kategorie trojrozměrných děl:

Výsledky soutěže ve 2D kategorii:

- 1. místo: Emma Rejlková, MŠ Rudná
- 2. místo: Agáta Ludíková, MŠ Radost, Přerov
- 3. místo: Karolína Budíková, MŠ Radost, Přerov

Výsledky soutěže ve 3D kategorii:

- 1. místo: Kolektiv z MŠ Alergo, Žatec
- 2. místo: Kolektiv z 63. MŠ, Plzeň
- 3. místo: Předškolní centrum Šneček, Trmice

LITERÁRNÍ SOUTĚŽ „MALÝ SPISOVATEL 2019“

leden 2019 – duben 2019

Literární soutěž „Malý spisovatel“ proběhla v tomto školním roce úplně poprvé! V kategorii povídka se umístila Eliiška Veselková z Litoměřické školy Lingua Universal a v kategorii comics se stala vítězkou Andrea Havelková z Braňanské základky.

FOTOGRAFICKÁ SOUTĚŽ „NENÍ VODA JAKO VODA 2019“

říjen 2018 – březen 2019

Tento školní rok proběhla v litvínovské Schole Humanitas vernisáž výstavy fotografií a slavnostní vyhlášení vítězů jubilejního 20. ročníku fotografické soutěže, v tomto roce s podtitulem: „Není voda jako voda“. Fotografická soutěž je pořádána každoročně k 22. březnu. Tento den – Světový den vody – byl vyhlášen před 25 lety (1992) jako jeden ze závěrů Konference OSN o životním prostředí a rozvoji v Rio de Janeiro.

Nad soutěží, také již tradičně, přijaly záštitu a finančně a materiálně ji podpořily vodárenské společnosti:

- Povodí Ohře, státní podnik
- Severočeská vodárenská společnost, a.s.
- Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.
- Povodí Labe, státní podnik, Závod Dolní Labe

Jmenované vodárenské společnosti a firmy jsou zároveň sponzory fotografické soutěže a zajistily ceny pro vítěze. Vítězové soutěže obdrželi formou poukázky finanční hotovost, kterou mohou investovat do zakoupení nové, či obnovy stávající fotografické výbavy. **Porota vybírala v letošním roce z 118 fotografií od 69 autorů z celé republiky, ale i ze Slovenska.** Soutěž je tak již jedenáctým rokem obsazena také zahraničními účastníky.

Výsledky 20. ročníku soutěže „Není voda jako voda“:

	Jméno a příjmení	Název fotografie	Město
Kategorie 1.stupně ZŠ			
1	Filip Hnik	Po dešti	Nové Město nad Metují
2	Marek Semerák	Ledové království	Nové Město nad Metují
3	Matouš Vondráček	Mám žízeň	Nové Město nad Metují
Kategorie 2.stupně ZŠ a SŠ			
1	Petr Tomáš	Voda maluje...(2)	Nové Město nad Metují
2	Tereza Roštlapilová	U studny	Nové Město nad Metují
3	Kristián Sitár	Trhlina	Prievidza
Kategorie veřejnost			
1	Milan Marko	Zrkadlenie v bielej vode	Prievidza – SR
2	Alena Pavlíková	Střepy a střípky	Litvínov
3	Haase František	Norské srdce	Litvínov
3	Jindra Haklová	Tichá – 11/2018	Litvínov

Témata jednotlivých ročníků soutěže:

Voda netradičně (2000)	Živá voda, mrtvá voda (2001)	Voda, kam se podíváš (2002)	Voda – nezkrotný živel (2003)	Voda kolem nás (2004)	Krásy vody v ročních obdobích (2005)
Voda živá (2006)	Voda je život (2007)	Voda tvořící (2008)	Samá voda (2009)	Voda mého srdce (2010)	Voda hrou (2011)
Voda, jak ji neznáte (2012)	Voda v krajině (2013)	Voda má, ... voda má (2014)	Voda základ života (2015)	Voda (2016)	Kouzla vody (2017)
		Když voda promluví (2018)	Není voda jako voda (2019)		

PROJEKT „EKOUK 2018“

září 2018 – říjen 2018

Cílem projektu bylo přivést „vědu a poznání“ v zábavné a atraktivní formě do škol. Projekt EKOUK byl od začátku koncipován tak, aby „věda a vzdělání přijelo“ přímo za žáky. Lektoři CEV VIANA připravili

a v realizačním období uskutečnili vzdělávací programy zaměřené na popularizaci ekologických a environmentálních témat s důrazem na uvědomění si společenské odpovědnosti každého z nás k nutnosti ochrany přírody, ovzduší, krajiny a biodiverzity, trvale udržitelné budoucnosti. Za dobu realizace projektu byly připraveny programy „Dýcháš, dýchám, dýcháme“, „Naše příroda“, „Les a voda v krajině“ a „Odpad kolem nás.“ Témata vzdělávacích programů zaměřena na přírodu Ústeckého kraje, přírodní zajímavosti nebo se týkají problematiky regionálních problémů – péči o lesní a vodní ekosystémy, nakládání s odpady. Pro tyto programy byly vytvořeny nebo inovovány a dokoupeny metodické pomůcky a materiály pro účastníky vzdělávacích programů. Sestavení témat vychází z dlouhodobé poptávky škol, kde CEV Viana již 20 let praktikuje EVVO. **Projekt byl podpořen Ústeckým krajem v rámci podpory Rozvoje EVVO.**

Za dobu realizace projektu EKOUK byly realizovány tyto kvantitativní výstupy:

Vytvořeny nebo inovovány byly 4 vzdělávací programy

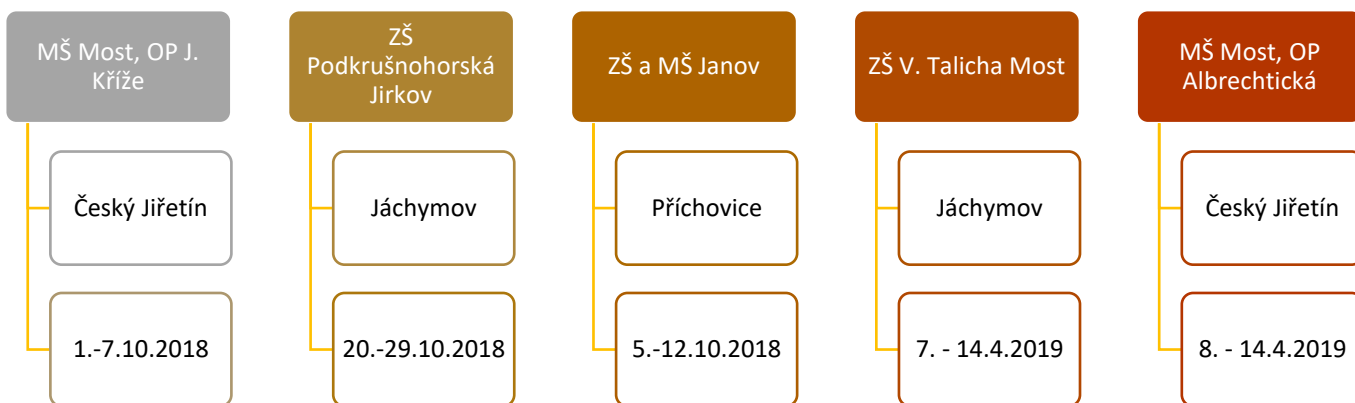
Vzdělávací programy byly realizovány od září do října v 10 školách nebo školkách

Celkem se vzdělávacích programů zúčastnilo 1614 dětí

ENVIRONMENTÁLNÍ POBYTY PRO ŠKOLY A TŘÍDNÍ KOLEKTIVY

říjen 2018 – duben 2019

V období od října 2018 do dubna 2019 realizovalo ekologické centrum celkem 5 týdenních vzdělávacích programů, které si k realizaci objednaly školy, jež uspěli ve Výzvě č. 13/2017 Státního fondu životního prostředí. **Předmětem podpory, v rámci Výzvy, bylo zajištění realizace ozdravných pobytů s**

ekologickým výukovým programem pro žáky, kteří navštěvují předškolní zařízení a základní školy v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší. A právě takový program, po dohodě se zástupci jednotlivých škol, zajistilo CEV VIANA. **Realizovaných pobytových aktivit se zúčastnilo celkem 277 žáků z pěti škol. Program byl zajištěn 4 lektory.**

Další aktivity ekologického centra ve školním roce

KONFERENCE EVVO V ÚSTÍ NAD LABEM

září 2018

Zúčastnili jsme se Konference EVVO a udržitelného rozvoje v Ústí nad Labem. Prezentovali jsme naši činnost a programovou nabídku pro školní rok 2018/2019.

VIANA BYLA NA MOSTECKÉ SLAVNOSTI

září 2018

I v tomto roce se na tradiční velké Mostecké slavnosti objevil stánek s herními prvky a vzdělávacími aktivitami CEV VIANA. Na malé i velké návštěvníky čekala řada úkolů – hledání dvojic zvířátek, bádání v mikroskopu či určování trusu divoké nebo domácí zvěře. Připraveno bylo také několik samoobslužných stanišť.

DEN ZEMĚ V ZOOPARKU CHOMUTOV

duben 2019

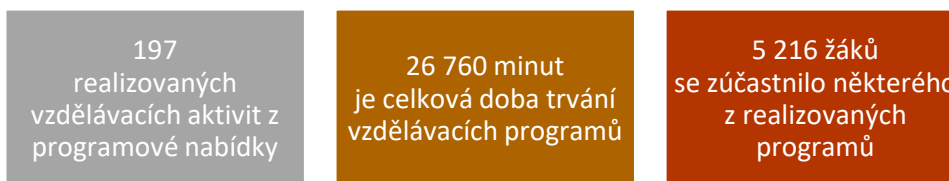
V sobotu 20. dubna jsme oslavili, spolu se stovkami dětí a jejich rodičů, Den Země v Zooparku Chomutov. Pro návštěvníky jsme si připravili několik hravých poznávaček a úkolů. Každý si na našem stanovišti mohl také otisknout stopy zvířátek a odnést si je domů.

Výukové programy CEV VIANA, školní rok 2018/2019

Ve školním roce 2018/19 jsme připravili nabídku více jak čtyřicítky vzdělávacích programů, soutěžních projektů, exkurzí nebo aktivit spojených s environmentálními dny a oslavami. Našich akcí se v letošním školním roce zúčastnilo více jak **5200 účastníků**. Vzdělávací programy jsme realizovali na desítkách škol v celém kraji i mimo něj v souhrnné délce **446 lektorských hodin**.

Statistika realizované vzdělávací nabídky ve školním roce 2018/2019

Realizaci výukových a vzdělávacích programů ve školním roce 2018/2019 a v následujícím školním roce 2019/2020 podpořil také Ústecký kraj a Státní fond životního prostředí. Díky podpoře bylo možné získat prostředky na dovybavení ekologického centra pomůckami, zajistit lektory pro realizaci vlastních vzdělávacích programů a inovovat nebo připravit nově celkem 8 nových programů, které rozšíří nebo obohatí stávající nabídku.

ENVIRONMENTÁLNÍ A PROJEKTOVÉ DNY

září 2018 – červen 2019

Environmentální dny jsou určeny především žákům 8. - 9. tříd základních škol a jsou realizovány v areálu Scholy Humanitas v Litvínově. Přijatelnou formou je žákům představována problematika ochrany životního prostředí v regionu. **Školy a třídní kolektivy mají možnost výběru z programové nabídky 11 zajímavých témat.** Projektové dny jsou pak určeny všem školám nebo školským zařízením a jejich průběh, zaměření a celková realizace může být individuálně domluvena (tyto byly v tomto školním roce realizovány v rámci tzv. Šablon pro ZŠ).

Počet realizovaných EVVO a projektových dnů

Školní rok	Počet EVVO dnů	Počet žáků
2015/2016	6	139
2016/2017	9	336
2017/2018	9	336
2018/2019	4	94

Tematická nabídka EVVO a projektových dnů

REGIONÁLNÍ EXKURZE

září 2018 – červen 2019

Nejlepší učebnicí je příroda sama, terén, venkovní prostředí. CEV VIANA nabízí školám a třídním kolektivům tzv. komentované regionální exkurze. Je možné využít již předem připravené trasy míst nebo po domluvě si pro svou třídu či třídní kolektiv jednodenní exkurzi sestavit individuálně. Nabídka témat je pouze inspirativní. Připravíme pro vás program dle vašeho přání a v místě okolí vašeho působiště.

Počet realizovaných regionálních exkurzí

Školní rok	Počet exkurzí	Počet žáků
2017/2018	4	141
2018/2019	4	111

Tematická nabídka regionálních exkurzí

Těžba v Krušných horách	Proměny Mostecka	Romantické Českosaské Švýcarsko
Tajemství Českého středohoří	Krásy Krušných hor	... individuální téma/lokality

BADATELSKÉ EXPEDICE

září 2018 – červen 2019

Novinkou v programové nabídce ekologického centra byly pro školní rok 2018/2019 tzv. „Badatelské expedice.“ Cílem expedic je přivádět děti ven do přírody a vzbudit mezi nimi zájem o přírodu, o své okolí, pochopit vztahy a souvislosti. A to pomocí lektory CEV VIANA předem připravených „expedic“, tj. terénních výletů pro žáky ZŠ, v rámci běžného školního vyučování. Expedice využívají dnes atraktivního a moderního trendu ve výuce – tzv. BOV = Badatelsky orientované vyučování. Pilotní expedice realizované v minulém školním roce byly podpořeny Ústeckým krajem a Státním fondem životního prostředí. Následně byly zařazeny tyto typy programů do běžné nabídky a byl o ně v tomto školním roce velkým zájem

Počet realizovaných badatelských expedic

Školní rok	Počet exkurzí	Počet žáků
2017/2018	27	638
2018/2019	42	897

Tematická nabídka badatelských expedic

Expedice voda	Expedice vzduch	Expedice les
Expedice louka	Expedice mikrokosmos	Expedice krajina
Expedice energetika	Expedice meteorologie	Expedice zemská trápení
	Expedice fenologie	

Program GLOBE

GLOBE (Global Learning and Observations to Benefit the Environment) je dlouhodobý celosvětový projekt zaměřený na sledování životního prostředí na místní i globální úrovni.

Studenti ze 109 zemí světa provádějí pozorování kvality životního prostředí ve svém okolí, výsledky odesílají prostřednictvím internetu do databáze v USA a porovnávají s profesionálními výsledky ze satelitů či studentskými výsledky ostatních účastníků.

V projektu GLOBE je k dispozici více než 20 praktických měření, která studenti provádějí na území 15x15 km v okolí své školy. Jedná se o měření v oblasti meteorologie, hydrologie, biometrie, fenologie a pedologie. Školy mají navíc k dispozici satelitní snímek svého území, se kterým mohou pracovat v počítačovém programu. Jednotlivá měření a pozorování mají učitelé možnost zařadit do vzdělávacích oblastí a použít pro různé věkové kategorie žáků a studentů.

GLOBE je dlouhodobý projekt a význam naměřených dat s časem narůstá. Praktickým využitím dat v místě působení školy a různými doplňkovými aktivitami GLOBE naplňuje místní Agendu 21.

Na Schole Humanitas se provádí tato denní měření a pozorování:

- **Každodenní meteorologická měření** okamžité, maximální a minimální teploty, vlhkosti vzduchu, množství dešťových i sněhových srážek, pH srážek, pozorování oblačnosti a kondenzačních čar, určování typů mraků
- **Hydrologická měření prováděná jednou týdně.** Jedná se o odběr vzorku vody, měření pH vody, teploty, průhlednosti, konduktivity, rozpuštěného kyslíku ve vodě, dusičnanů a dusitanů, alkalinity.
- **Každodenní fenologická měření.** U sledovaných jedinců šeríku je pořizována denní fotodokumentace jejich vývoje a do protokolu zaznamenáván nástup jednotlivých fenofází (vývojových stupňů)
- **Pedologická měření prováděná jednorázově na zvoleném stanovišti.** Z odkopané půdní sondy se odebírají vzorky a na nich se dále provádí fyzikální a chemické pokusy, jež stanoví např. zrnitost, skeletovitost, vlhkost, složení, barvu, prostupnost pro vodu, či zhutnění půdy.